ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ФАРҒОНА ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

“Қурилиш” факультети

“Архитектура” кафедраси

“Ҳимояга рухсат этилди”
“Архитектура”
кафедраси мудири
доц. Ж.Д.Ахмедов
____
“____” ______ 2014 йил

5580100 – “Архитектура” таълим йўналиши бўйича

ДИПЛОМ ЛОЙИҲА ИШИ

Мавзу: Марғилон шахар Мустақиллик кўчасида қурилиши мўлжалланган 100 кишига мўлжалланган умумий овқатланиш шахобчаси лойиҳаси

Битирувчи: _________________ (имзо)
14-09 Арх гуруҳ талабаси
Турсунова Дилноза Рауфжоновна

Диплом лойиҳа иши раҳбари: _________________ (имзо)
проф. Й.И.Абдураҳмонов

Фарғона – 2014 й.

Kirish

O’zbekiston mustaqillikka erishgach, qurilish madaniyatiga bo’lgan e’tibor sezilarli darajada kuchaydi. Xalq boyligi sanaladigan qadimiy yodgorliklarni qayta tiklash, ularni asrab-avaylash, o’rganish davlat siyosatining muxim vazifalari sirasiga kiritildi. Chet mamlakatlari bilan o’rnatilgan tashki aloqalar,katta bosimdagi informatsion oqim boshqasoxalarda bo’lgani kabi arxitektorlar va quruvchilar oldiga ham yangi arxitekturaviy izlanishlar,talablarni kundalang qo’ydi. Eng asosiysi jamiyatimizda va siyosatimizda bo’lgani kabi qurilishda xam demokratik jarayon yuzaga keldi.Arxitektorlar va quruvchilar tomonidan avvalgidan farkli o’laroq binolarga individual ijodiy yondashish saloxiyati kuchaydi.Bu jamoat binolari,shaxsiy turar-joylar misolida, shuningdek, transport inshootlari va boshqa barcha turdagi arxitektura binolarida yaqqol namoyon bo’la boshladi.

O’zbekistonni buyuk kelajagining poydevori bugun qo’yilmoqda, kelajakarxitekturasining asoslari hamhozirgi avlodning bunyodkorlik mehnati bilan yaratilmoqda. SHu sababli yangi tarixiy davrda O’zbekiston arxitekturasining taraqqiy ettirishyo’nalishlarini to’g’ri belgilash juda katta ahamiyatga ega, zero «Maqsadga erishishning to’g’ri va oqilona yo’llari, usullarini tanlash - maqsadni o’zini tanlaganga qaraganda ming marotaba qiyinroqdir».

Har qanday fan va kashfiyotning ham o’tmishi, hozirgi kuni va kelajagi mavjud bo’lgani kabi arxitektura ham o’zining barcha borlig’i bilan bundan mustasno emas. Jahonsivilizatsiyasi qanday rivojlanganidan qat’iy nazar O’rta Osiyo davlatlari ichida O’zbekiston — o’zining dunyoga mashhur bo’lgan sivilizatsiyasi va yana ayniqsa arxitekturasi bilan diqqatga sazovordir.

O’zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgandan so’ng boshqa soxalarda bo’lgani kabi me’morchilikda ham katta o’zgarishlar ro’y berdi. Me’morlarimiz respublikamizningbarchafuqarolari qatori, tarixdaolamshumul voqeaxalqimizning siyosiy erkinlikka erishgan va mustaqil davlat barpo etgan hozirgi davrni mamnuniyatbilan qarshi olib, undan ilxomlanib ijod qilmoqdalar.

Arxitektura qadimdan jamiyatning mavjud g’oyalarini aks ettirishga, davlat

ehtiyojlarini qondirishga intilgan. SHu boisdan respublikamiz me'morlari yuz berayotgan ulkan o'zgarishlarga baholi qudrat o'z ulushlarini qo'shishga intilmoqdalar.

Ilk qadamlar, yillar bo'yi tugallanmay qolgan qurilishlarni nihoyasiga yetkazish, tartibga solishdan boshlandi. «Navro'z» restorani va «Baxt uyi» majmuasi, «Turkiston» saroyi, yirik jamoat binolari, maktab, bog'cha va yaslilar, turar —joy massivlari qurib bitkazildi.

SHunisi quvonarliki, istiqlol g'alabasidan so'ng respublikamiz rahbariyati siyosatida o'zligimiz manbalariga murojaat qilish iqtisodiy, moddiy, xuquqiy va boshqa muammolar qatorida dolzarb masala bo'lib qoldi. Xususan prezident Islom Karimov farmoni bilan poytaxtning xushmanzara go'shasida buyuk sarkarda, davlat arbobi Amir Temur haykali o'rnatilib, hiyobon va muzey bunyod etilishi, Samarqandda, SHahrisabzda va boshqa joylarda Temur nomini abadiylashtirish bilan bog'liq bo'lgan qurilishlar va obodonchilik ishlarining amalga oshirilishi ulug' bobokalonimizga cheksiz ehtirom namunasi bo'ldi. SHe'riyat mulkining sultoni Alisher Navoiy haykali va «Milliy bog'» ning yaratilishi, Namanganda Mashrab va Andijonda Bobur bog'larining hamda Buxoro viloyatida «Xoja Boxouddin» Naqshband me'moriy majmuasi ta'mirlanib, katta obodonchilik ishlari bajarilishi istiqlolimizning dastlabki qadamlaridir.

O'zbekiston shaxarlari rivojlanishining xozirgi bosqichi bir qator dolzarb muammolarni ilgari surmoqda.Bular zamonaviy bino va inshootlarni barpo etish,bino va inshootlarning funktsional-rejaviy arxitektura-badiiy kurinishini takomillashtirish,shaxar xududidan unumli foydalanishdan iborat. Bizning bu kungi arxitekturamiz ham o'ziga xosligi bilan dunyo arxitekturasi ichida ajralib turadi. Bunga sabab o'zbek xalqining ming yillab asrab avaylab kelayotgan arxitektura an'analarini hozirgi kunda ham davom etayotganidadir.

Me'morlarning ko'pchiligi turli mintaqalar xususiyatlarini hisobga olib, ayniqsa, ko'hna shaharlarning tarixiy qismlarini ta'mirlashda maxsus loyihalar bunyod etdilar. SHuni ehtirof etish kerakki, me'morlarimiz keyingi yillarda yaratgan qatorbinolar foydalanish uchun qulay, soz va ko'rkamligi, badiiy jihatdan

xilma-xilligi bilan ilgari bir qolipda qurilgan ko'rimsizlikka va bir xil nusxadalikka chek qo'ymoqda. O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgandan so'ng boshqa soxalarda bo'lgani kabi me'morchilikda ham katta o'zgarishlar ro'y berdi. Me'morlarimiz respublikamizningbarcha fuqarolari qatori, tarixda olamshumul voqea —xalqimizning siyosiy erkinlikka erishgan va mustaqil davlat barpo etgan hozirgi davrni mamnuniyat bilan qarshi olib, undan ilxomlanib ijod qilmoqdalar.Hozirgi kunda yangi zamonzviy binolar qurilmoqda.shular jumlasidan Fargona shahrida ham qurilish ishlari olib borilmoqda.koplab madaniymarkazlar,bog'lar,jamoat binolari qurilmoqda. hozirda: 200 o'rinli san'at saroyi,20000 o'rinli stadion,umumiy ovqatlanish shaxobchalari,suzish havzalari qurildi.Transportinfrastrukturasi obyektlari ham jadal ravishda keng va ravon korinishda qurilmoqda.

Umumiy ovqatlanish muassasalari xalq xo'jaligining eng yirik sohalaridan biri bolib,savdo-sotiq alohida ahamiyatga ega.Ma'lumki umumiy ovqatlanish muassaslarida yuqori darajada tejashga olib keladi va aholiga qulayliklar yaratadi,ko'plab kishilarni esa uy mehnatidan xalos qilishga olib keladi.Umumiy ovqatlanish muassasalari dam olishni tashkil qilishga sharoityaratib beradi.Bu esa-yagona dam olish,oilaviy tadbirlar ,do'stlar bilan uchrashuvlar va boshqalar. Bu yerda turli –tuman hordiq chiqaruvchi tomoshalar,yuqori saviyada xizmat ko'rsatish,sanitar –gigiyena sharoitini hamda oshpazlik mahoratini hisobga olish kerak.hozirgi kunda umumiy ovqatlanish shaxobchalariga bolgan talab kundan kunga ortib bormoqda.Farg'ona shahrida ham turli restoranlar,kafelar ,choyxonalar qurilmoqda.Bulardan fargona restorani,raksana restorani va boshqalar.Bunday binolari o'zining hashamatligi bilan korkamligi bilan,estetik go'zalligi bilan Fargona shahrimizni ko'rkiga yanada kork chiroy qo'shmoqda.

"Arxitektura" bo’limi

Loyihalash uchunboshlang’ich ma’lumotlar

Umumiy ovqatlanish muassasalari xalq xo'jaligining eng yirik sohalaridan biri boʼlib, savdo-sotiq va xizmat koʼrsatishda alohida ahamiyatga ega. Ma’lumki, umumiy ovqatlanish muassasalarida yuqori saviyada tashkil etilgan ish inson mehnatini yuqori darajada tejashga olib keladi va aholiga qulayliklar yaratadi, koʼplab kishilarni esa uy mehnatidan xalos qilishga olib keladi.

Umumiy ovqatlanish muassasalari dam olishni tashkil qilishga sharoit yaratib beradi. Bu esa yagona dam olish, oilaviy tadbirlar, do‘stlar bilan uchrashuvlar va boshqalar. Bu yerda turli-tuman hordiq chiqaruvchi (musiqa, raqs, estrada) tomoshalar, yuqori saviyada (komfort) xizmat ko‘rsatish, yanada turli-tuman va sifatli taomlar assortimenti (uydagiga solishtirganda), sanitariya-gigiyena sharoitini hamda oshpazlik mahoratini hisobga olishi kerak.

Umumiy ovqatlanish muassasalarini ommaga tatbiq qilish va tejamkorlik bilan foydalanish ko‘pincha aholi yashash joylarining xususiyatlaridan turar joylarni qurilishidan, ularni rejalashtirish tarkibidan, yashash joylarining sonidan, xizmat koʼrsatish kontingentidan, hamda muassasa tiplarini joylashtirishdan, uning hajmidan, xizmat koʼrsatish uslubidan, sanitariya-gigiyena va iqtisodiy omillardan tashkil topadi.

Yildan-yilga shahar markazlarida boʼsh joylarning tanqisligi tufayli xizmat ko‘rsatish obyektlarini, bular qatorida umumiy ovqatlanish muassasalarini joylashtirish muammo boʼlib bormoqda. Shuning uchun ham mavjud boʼlgan muassasalardan unumli ravishda foydalanish maqsadga muvofiqdek ko‘rinadi.

Umumiy ovqatlanish tarmoqlari faqat umumshahar tizimiga xizmat koʼrsatish bilan chegaralanib qolmaydi. Uning rivojlanish chegarasi hududlararo va shahar chekka hududlarini ham qamrab oladi.

Umumiy ovqatlanish muassasalarining arxitekturasi juda ham xilma- xildir. Bular baland mehmonxonalar tarkibiga kiritilgan bloklar, alohida qurilgan, zamonaviy arxitekturaviy shakldagi koʼrinishga ega bo‘lgan, milliy ruhdagi jozibali obyektlar bo‘lib, teleminoralarda, ko‘prik ostiga hamda turli joylarga qurilgan.Bunday binolar shahrimizni korkiga yanada chiroy qoshmoqda. Osmon -

o’par binolar , ayniqsa milliy ruxda qurilgan binolar shahrimiz milliyligini bildiradi.

Ovqatlanish muassasasining funksional asoslari.

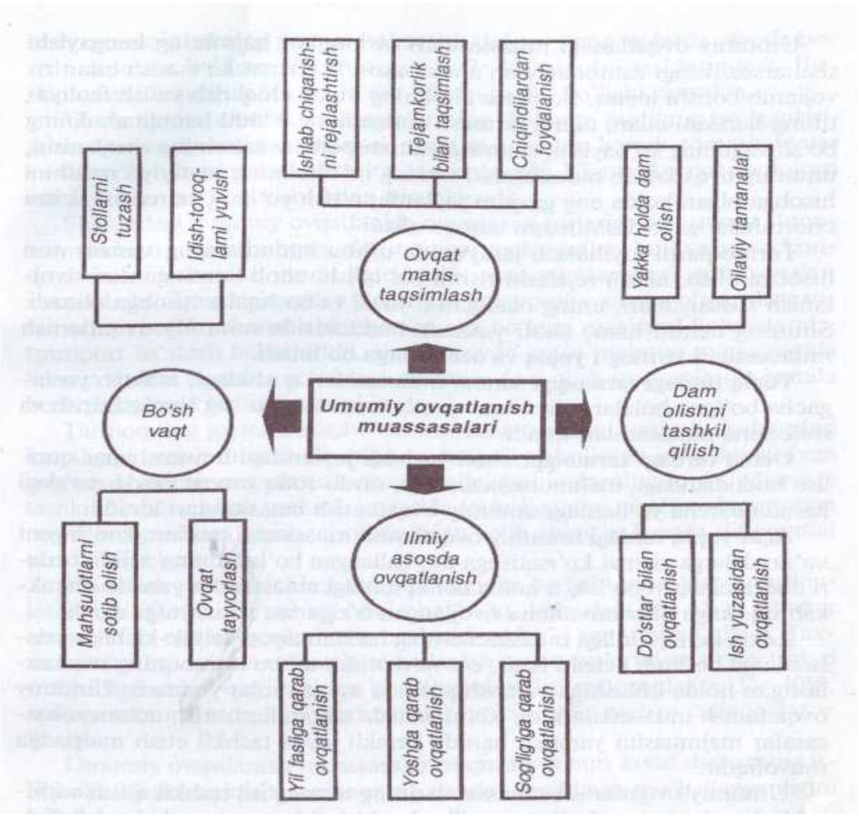

1-rasm

Shahar qurilishi tizimida umumiy ovqatlanish muassasalarini joylashtirish

Aholini umumiy ovqatlanish muassasalariga bo̕lgan talabini qondirishdagi asosiy omillardan biri uning rentabelligini ta’minlash va kerakli joyga joylashtirishdan iborat.

Ochiq turdagi tarmoqlami shahar sharoitida alohida binoda, turar joy binolari tarkibida, mehmonxonalarda, vokzallarda, yirik savdo-sotiq muassasalarida, qolaversa, shahar chekkalaridagi ommaviy yig‘ilish joylarida, dam olish maskanlarida ham boilshi mumkin.

Muassasalarni joylashtirishda quyidagi talablarga rioya qilish zarur: muassasaning joyi iste’molchiga yaqin bo̕lib, aholining serqatnov yeriga qurilishi ijobiy natija beradi; xo‘randa ovqat olishga qisqa vaqt sarflashi zarur, taomlarning sifati va assortimenti talab darajasida bo’lishi kerak.

Shahar qurilishida umumiy ovqatlanish muassasalarini 4 xil joyga joylashtirish mumkin: 1) maydon atrofl boʼylab; 2) maydonning burchagida; 3) maydonning,ichkarisida, 4) maydonning boʻsh yerida.

Har qanday tashkilotning toʻliq hajmda va foyda keltirib ishlashi uchun, albatta, xoʻrandalaming atrofga zich joylashganligi, aholi yashash joyining gavjumligining ahamiyati kattadir.

Umumiy ovqatlanish muassasalari turar joylarida, odatda, alohida binoda yoki binoning birinchi qavatiga joylashgan boʼlib, oʻsha joydagi savdo markazi tarkibiga kiradi.

Koʻpincha, muassasaning alohida binoda bo'lishi, asosan, yirik aholi majmualariga xizmat koʻrsatishga moʻljallangan boʻladi. Bular — oshxona va choyxonalar, kafelar, barlar, qandolat doʻkonlari va yarimtayyor mahsulotlar muassasalaridir. Ulaming arxitekturaviy-hajmiy rejalari va texnologik yechimlari oʼziga yarasha turli-tuman boʻlib, arxitekturaviy kompozitsiyalari ham joylardagi aniq sharoitga qarab atrof-muhit bilan bogʻliq boʼlgan holda qurishni taqozo etadi. Qisqa qilib aytganda, har bir quriladigan obyekt oʼziga yarasha xususiyatga egadir.

Shakli va masshtabi jihatdan turli bolgan muassasalarga shaharga xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar kiradi. Bularning tiplari koʼp boʼlib, arxitekturaviy-rejalashtirish, kompozitsiyaviy yechimlari (toʼgʼri toʻrtburchakli, kvadrat, dumaloq, qabariq, choʼzinchoq, ixcham va rejalari xohlagancha erkin ravishda) boʼlganligi tufayli shaharsozlik tizimidagi shahar qurilishini oʻziga jalb qiluvchi, jozibalik koʼrinishlarga ega.

Keyingi yillarda umumshaharga xizmat koʼrsatuvchi ovqatlanish muassasalari majmuasini yaratish koʼpayib bormoqda. Birinchi turdagi muassasani bir binoga jamlash va uni qayerga joylashtirish masalasi oʼta murakkab vazifa hisoblanadi. Masalan, Toshkent markazidagi «Zarafshon» majmuasini olib qarasak, birinchi xildagi xizmat ko'rsatuvchi kafelar, restoran, barlar, kafeteriy, qandolatchilik doʼkonlari, tantanalar uchun bir nechta zallar va boshqalar. Bular albatta yirik shaharlarda alohida ajratilgan joy boʼlishini taqozo qiladi, qolaversa shahar tizimi va uning arxitekturaviy rejalashtirish ishiga oʼzgartirishlar kiritadi.

Bu kabi obyektlami qurishda atrof-muhit bilan, transportni turar joylarini yaratish bilan birgalikda aholining ushbu maskanga kelib-ketish masalasini ham hal qilish lozim boʾladi. Yirik shaharlarda restoranlami mehmonxonalarda boʾlganida 150, 200, 300, 500, 700, 800 va 1000 oʾrinlik, kafelarni esa, 50, 100, va 300 oʾrinlik, bufetlarni — 20, 30, 40, 50, 80 va 100 o‘ringacha bo‘lgani ma’qul (QMQ-96, ShNK-2001).

Umumiy ovqatlanish muassasalarini savdo markazlarida joylashtirishdan maqsad — umumxizmat koʾrsatish tizimi majmuasini yaratishdir. Bularning tarkibiga umumiy ovqatlanish muassasasidan tashqari oziq-ovqat, sanoat mollari doʾkonlari va boshqalar kiradi. Bulaming oʾzining oldiga qoʾygan asosiy talablari mavjud boʾlib, barcha hollarda ham muassasalami joylashtirish shaharsozlik tizimini umumiy rejasidan chiqib ketmasligi lozim.

Restoran — umumiy ovqatlanish muassasalari ichida eng yuqori talablar qoʾyilgan turi boʾlib, aholini kunduzi va kechqurun turli-tuman assortimentga ega boʾlgan issiq va sovuq taomlar, ichimliklar bilan xizmat koʾrsatadi, ayrim hollarda esa xoʾrandaning talabi boʾyicha taom tayyorlab beradi. Restoran zallarida juda yuqori qulaylikka ega boʾlgan sharoit mavjud boʾlib, xoʾrandalami madaniy hordiq chiqarish, maishiy dam olishi uchun taomlar yuqori talab darajasida tayyorlanib, musiqa va estrada chiqishlari, o‘yinlar va boshqalar tashkil etiladi. Bulardan tashqari restoran ishining xizmatida alohida uchrashuvlar, oilaviy tantanalar, banketlar va boshqacha tadbirlar oʾtkazish ham koʾzda tutiladi.

O‘zining aholiga xizmat koʾrsatishiga qarab, mukammal texnikaviy darajada jihozlanishiga koʾra muassasalar oliy, birinchi va ikkinchi darajali xizmat koʾrsatish guruhlariga boʾlinadi.

Kunduz kunlari aholiga tezkor xizmat koʾrsatishiga koʾra birinchi va ikkinchi darajalik restoranlar xuddi oshxonaga o'xshab oʾz-oʾziga xizmat koʾrsatish usulida ishlashi mumkin. Restoranlarning singʾimi 100, 150, 200, 250, 300, va 500 oʾringa moʾljallangan boʾlishi mumkin. Restoranlardagi yuqori darajadagi komfort yaratish uchun interyerlami zamonaviy arxitek- turaviy-badiiy yechimini, zamonaviy texnika jihatdan ta’minlanganligi hamda eng ilgʾor usulda xizmat koʾrsatishni

tashkil qilish hisobiga erishiladi.

Muassasaning arxitekturasi, uning shahar qurilishida qayerga joylashganligidan, mehmonxonadami, savdo markazidami, parkdami yoki kurort majmuasida joylashganligidan kelib chiqadi.

Alohida joylashgan umumiy ovqatlanish muassasalarini loyihalash va qurilish tajribasi shuni koʼrsatadiki, barcha ushbu turdagi binolarning hajmiyrejalashtirish yechimi, odatda, quyidagicha boʼladi: markazlashgan, boʼylamasiga joylashgan, chuqurlikda, zallar tarqoq holda yoki T-shaklida.

Markazlashgan tarzda rejalashtirilgan chizma, odatda, rejada kvadrat yoki unga yaqin yoki doira shaklida boʼlib, xizmat xonalari binoning oʼrtasida joylashgan, ovqatlanish xonalari esa ishlab chiqarish xonalari atrofiga joylashgan boʼladi.

Markaziy tarzda joylashgan shakldagi binolar muassasaga katta iqtisodiy samara keltiradi, bular, odatda, 200 va undan koʼproq oʼrinli bo‘ladi.

Bo‘ylamasiga joylashgan turdagi binoni shartli ravishda ikki qismga ajratish mumkin, birinchisida savdo qiluvchi xonalar, ikkinchi qismida esa ishlab chiqarish, idora xonalari va omborxonalar hamda texnik yordamchi xonalar boʼladi.

Bunday tarzdagi binolaming xususiyatlaridan biri shundaki, binoning butun boʼylamasiga toʼgʼri to‘rtburchak shaklidagi savdo zallari joylashgan boʼlib, oʼshanga xos bo'lgan texnologik jarayonni tashkil etadi.Yana buning yaxshi tomonlaridan biri shundaki, barcha xonalar, zallar tabiiy ravishda yaxshi yoritiladi.

Chuqurlikda joylashgan turdagilarida, odatda, savdo qilmaydigan xonalar zalning orqa qismiga joylashadi, bunda zallar faqat bir tomoni (qisqa) bilan oshxonaga birikkan boʼladi. Bunday turdagi joylashganlari, odatda, kichik, ya’ni 100 o'ringacha boʼlgan muassasalarga xos boʼlib, qurilish maydoni tor boʼlgan joylarga toʼgʼri keladi.

Burchakda joylashgan turdagi muassasalarda oshxona va ikki tomoniga savdo zali qulay joylashadi. Bunday joylashuv binoda 200 xoʼrandaga bemalol xizmat koʼrsatishi mumkin.

Tajriba shuni ko҆rsatadiki, yuqorida keltirilgan usuldagi joylashuv kompozitsiyalari bir qavatlik yoki ko҆p qavatlik umumiy ovqatlanish muassasalariga xosdir.Umumiy ovqatlanish muassasalarini loyihalashda qo҆yiladigan talablardan eng muhimi, barcha xonalar ovqatlanish zallari, xizmat ko҆rsatish xonalari issiq yoki sovuq sexlar, idish-tovoq yuvish xonalari ham bir xil tekislikda joylashgan bo҆lishi lozim.

Umumiyovqatlanishmuassasalariningkompozitsiyasi

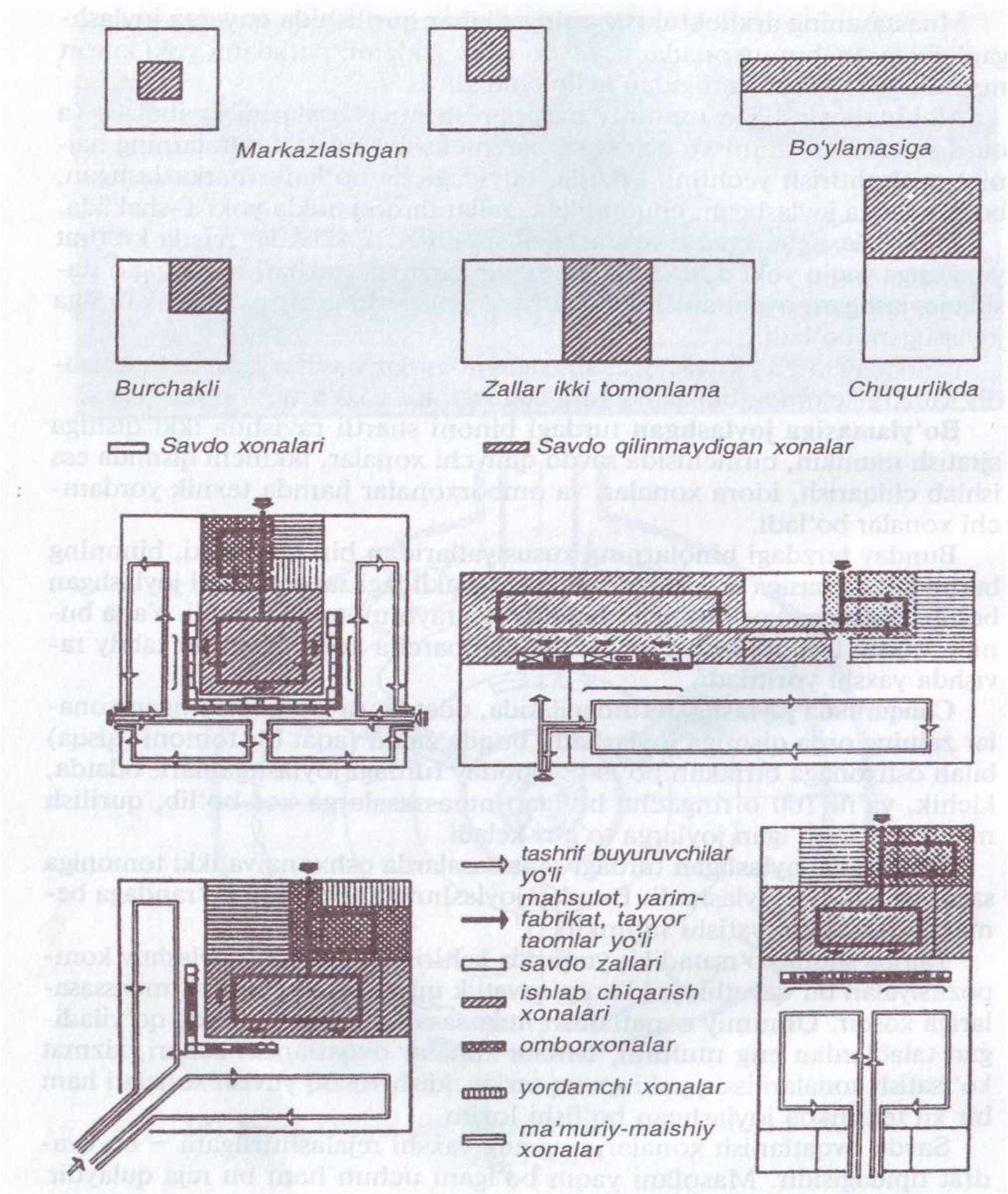

2-rasm

Zallardagiyo‘lkalar 2 mdankambo‘lmasligi, yontomondagilariesa 0,6mbo̓lib, stollarnibir-biridanajratibturadi.

Ishlab chiqarish xonalarining rejalashtirish esa, u erda joylashadigan jihozlarning nomenklaturasidan kelib chiqadi. Hozirgi vaqtda o̓zimizda ham, chet el tajribasida ham shu narsa kuzatilmoqdaki, ishlab chiqarish, tayyorlash xonalari sexlarsiz, umumiylashgan holda jihozlami joylashtirib, yaxlit ishlash maydoni, yaxshi yoritilgan va shamollatib turishga qulay bo̓lgan maydon yaratilib ishlatilmoqda. Bu esa, o‘z navbatida, jihozlar joyini xohlagancha o̓zgartirishni va texnologik jarayonni har qanaqasiga almashtirish imkonini yaratadi. Umumiy tipdagi muassasalarda kelajak porloq tamom tayyorlash usullaridan biri — industrial yo̓l bilan tayyorlashdir, bu esa o̓z navbatida kichkina muassasalarni sanoat asosiga qurilgan usulda ovqat tayyorlashga olib keladi, hamda ulaming hajmiyrejalashtirish tizimini, arxitekturaviy-kompozitsiyaviy va texnikaviy-iqtisodiy yechimlarini yaxshilashga olib keladi.

Diplom loyiha ishi Farg’onaviloyati Marg’ilonshahrida qurilishi rejalashtirilayotganrestoran binosini loyihalash.

Marg’ilon shahrining iqlimi – kontinental

Maydon reylefi – tekis.Qish oylarida o’rtacha xarorat -3°S dan juda sovuq bo’lsa, -28ºS gacha bo’ladi. Qor doimiy yog’adi.Yozi issiq o’rtacha 28ºS oshig’i bilan 40-42ºS.Kuz va bahorda shamollar bo’ladi, yozda esa garimsel shamoli bo’lib turadi.

Bahor va kuzda20-25 m/s tezlikda yomg’ir yog’adi. Momaqaldiroq ham kuzatilgan yillik yog’in 250-400mm bo’ladi.

Qurilishning asosiy xarakteristikalari:

Maydonning zilzilabardoshligi -8 ball

Qor qatlami-50kg/m²

SHamol bosim tezligi- 45 kg/m².

Gruntningmuzlashchuqurlig-60 sm.

Loyiha xarakatdagi QMQ talablari asosida ishlangan.

Zamin gruntlarining cho’kuvchanlik turi - I

Maydonning zilzilabardoshligi - 8 ball

Bosh reja.

Loyihalanayotgan bino Margilon shahrining Mustaqillik kochasida qurilishi rejalashtirilgan .Bosh rejada binoning korinishi gul shaklida. Bino aylana va yarim aylana shaklida bolgani uchun avtomobillar turish shahobchasi binoning orqa va yon taraflariga aylana shaklida joylashtirilgan. Binoningold qismida milliy uslubdagi o’zbek milliy anjopmlari korgazmasi ornatilgan.Binonig atrofi turli xil daraxtlar hamda dekorativ anjomlar tashkil etilgan.Mijozlar uchunochiq havoda estetik xordiq chiqarishi uchunmaxsus or’indiqlar ,favvoralar joylashtirilgan.

Restoran 5 yaproqli korinishda bolib, milliy uslubda. Binoning arxitekturaviy yechimi yaxshi topilgan. Loyihalayanayotgan binoaylana shaklida bolib,atrofida yarim aylana shaklida yaproq korinishida joylashtirilgan. Restoranlararxitekturasi alohida xususiyatga egaligi shundaki,boshqa jamoat binolari kabi nihoyatda ixtisoslashganligi, estetik va tarbiyaviy ahamiyatga egaligi bilan ajralib turadi. Shuning uchun bular shahar ansamblini tashkil qilishda va savdo markazlarini shakllanishida faol ishtirok etadi.Restoran zallarida juda yuqori qulaylikka ega bo ̓lgan sharoit mavjud bo ̓lib, xo ̓randalarni madaniy hordiq chiqarish, maishiy dam olishi uchun taomlar yuqori talab darajasida tayyorlanib, musiqa va estrada chiqishlari, o‘yinlar va boshqalar tashkil etiladi. Bulardan tashqari restoran ishining xizmatida alohida uchrashuvlar, oilaviy tantanalar, banketlar va boshqacha tadbirlar o ̓tkazish ham ko ̓zda tutiladi. Bino ozining milliycha uslubdaligi bilan o’ziga xorijsayyohlarini jalb qiladi. Loyihalanayotgan binoda xorij sayyohlari o’zbek taomlarini tanavvul qilishlari ,o’zbek urf -odatlarini o’z ko’zlari bilan korishlari va organishi uchunsharoitlar yaratilgan.Restorangatashrif buyuruvchi hoh u sayyohyoki ish yuzasidan kelgan mehmon bolsin oqatlanib, estetik xordiq chiqarishi barcha sharitlar yaratilgan.Loyihalanayotgan bino 2 qavatdan iborat bolib, oshxonasi orqa tomonga joylashtirilgan. Birinchi qavatda ovqatlanish zali,banket zali,vestibyul hamda garderob joylashgan. Oshxona (issiq sex)birinchi qavatda joylashgan bolib, barcha xonalari bir biri bilan boglangan.omborxona esa yer tola qismida joylashgan.Yer

to’laga zinaorqali tushuladi.binoning ikkinchi qavatida esa ovqatlanish zali hamda banket zali joylashtirilgan.Ikkinchi qavatimizda Estrada saxnasi joylashtirilgan. Birinchi qavatning markazida favvora joylashtirilgan.ikkinchi qavatda yana idora ya’ni direktor xonasi hamda hodimlar xonasi,Estrada uchun xona,buffet joylashtirilgan.hodimlar uchun binoda alohida yo’lak, zinapoya qilingan.xorrandalar uchun esa binoning kirish qismida ya’ni vestibyulda ikki tomonlama zinapoya loyihalangan.binoning kirish eshiklarini hashamatli qilingan.fasad qismi mayolika va qirma marmar bilan qoplangan. Binoning har bir yaprogidaarkasimon oynalar joylashgan bolib, ularning har biri o’zininghashamati va korkamligi bilanbinoga o’zgagacha chiroy beradi.ustunlar ham milliycha uslubdabolib, usti maydag’ishtlar bilan qoplangan va tepa qismigadekorativ ko’zalar o’rnatilgan.Fasadqismi devorlar terakota bilan belbog’ loyihalangan. Binoning to’m qismida gumbaz joylashtirilgan bolib binonig yorugligini ta’minlaydi.

Xajmiy-tarxiy yechimlari

Tarxning konfiguratsiyasi-5 yaproq shaklida.

Tarxningqurilish o’qlaridagi o’lchamlari -12 m, ichki olchami 9m.

Binoning qavatlari soni -2 qavatli.

Qavat balandligi- 3,6 m.

Ustunlar turi- aylana shakldа bolib,diametri 380m

Binoningkapitallik bo’yicha klassi -II

Uzoq muddatga chidamliligi bo’yicha – I guruhga kiradi.

Binoda sanitariya me’yorlari, xonalarni shamollatish masalalari ko’zda tutilgan. Loyihada yong’inga qarshi hamma choralar ko’rilgan.

Bino to’liq karkasli sxemada bo’lib, tarxdagi o’lchamlari 30 x39 m. Qavat balandligi esa 3,6 metr. Bosh tarz janubiy tomonga qaratilgan bo’lib,quyosh nurini to’g’ri tushishidan saqlaydi.

Binoning umumiy maydoni -817.95 m²

Binoning ishchi maydoni - 783.58 m²

Binoning qurilish xajmi-11042.325m³

Bino xonalarining tasnifi

1-jadval

N	Nomlanishi	Maydoni
1.	Tambur	50,03
2.	Garderob	17,78
3.	Xojatxona	16,32
4.	Ovqatlanish zali	277,62
5.	Banket zali	57,26
6.	Taomlar tarqatish joyi	24,86
7.	Issiq sex (oshxona)	39,73
8.	Issiq sex idishlarini yuvish xonasi	6,85
9.	Oshxona idishlarini yuvish xonasi	4,88
10.	Jihozlarni saqlash xonasi	12,87
11.	Mahsulotlarni tayyorlash xonasi	30,05
12.	Bosh oshpaz xonasi	13,14
13.	Buffet	7,17
14.	Quruq mahsulotlar saqlash xonasi	13,14
15.	Sovutgich kamerasi	38,67
16.	Sabzavotlarni saqlash xonasi	12,58
17.	Bo’sh idish va jihozlar xonasi	9,53
18.	Yuklarni tushirish xonasi	9,01
19.	Idora	41,10
20.	Buffet	7,17
21.	Hodimlar xonasi	14,57
22.	Xojatxona (hodimlar uchun)	4,68
23.	Estrada xonasi	13,65
24.	Estrada	12,35
25.	Favvora	28,27

"Qurilish konstruksiyalari" bo’limi

Poydevorlar - yerostikonstruktsiyalaribo’lib,o’zidanyuqoridaturgankonstruktsiyalarog’irliklariniqabulqilib,gruntlargauzatibberuvchikonstruktsiyalardir.Poydevorgayuqoridandevorvaustunlarningxususiyog’irligi,pastdanesazaminningteskaribosimitahsiretadi.

Inshootzaminidegandayuqoridantushayotganyukniqabulqiladiganhamdashuyuktahsiridakuchlanishvadeformatsiyaholatidabo’ladigangruntmassasitushuniladi.Zaminqanchakamvatekisdeformatsiyalansa,uningqurilishsifatlarishunchayuqoribo’ladi;inshootdaqo’shimchakuchlanishlarshunchakamhosilbo’ladi.

Inshootvagruntgamospoydevortanlashloyihalashtirishningmuhimmasalalaridanbiridir.Zaminvapoydevorlarningbirnechavariantinitexnikiqtisodiyanalizqilishyo’libilanuningishchivariantiqabulqilinadi.Poydevorlaryetarlidarajadamustahkam,puxta,sovuqqavayerostisuvlariningagressivtahsirigachidamlibo’lishikerak.Poydevorningtarxdagio’lchamlarishundayolinishikerakki,yuqoridan tushayotganhisobiyyuklartahsiridapoydevorostkisirtidahosilbo’ladigano’rtachabosim,gruntgaberiladiganbosimdanortibketmasin;poydevorningcho’kishinormadako’rsatilgandarajadabo’lishikerak.

Harqandaypoydevorloyihasidaikkitaxarakterlitekislikbo’ladi,inshoottayanuvchiustkisirt(ustkitekislik)hamdagruntbilantutashibturuvchiostkisirt(ostkitekislik).

Poydevorlarchuqurligi,yuktahsiridaishlashxarakteri,konstruktivshakli,materiali,vazifasihamdaishlanishuslubigako’rabirnechaturlargabo’linadi.CHuqurligigako’rasayozvachuqur(yerto’lali)poydevorlarbo’ladi.Loyihashakligako’raalohida,yaxlitlentasimon, massiv,aralashvaqoziqlipoydevorlarbo’ladi.

Imoratlarningkattayokikichikligigaqarab,poydevorlargatushadiganyukningvaznihamharxilbo’ladi.Aynibirpaytdapoydevorzaminidagigruntningfizikmexanikxossalarihamturlichadir.

SHuninguchunhampoydevorlarningchuqurligibirdaybo’lmaydi.Poydevortubiyersirtigaqanchayaqinbo’lsa,ushunchaarzontushadi,shuboisdanpoydevorlarniyuzaroqolishgaharakatqilinadi.

Biroqgruntningyuqoriqatlamlariko’pinchazamingaqo’yiladigantalablarniqon

diraolmaydi.

Yuqoriqatlamgruntlari,birinchidan,o’tasiqiluvchanvakuchsizbo’ladi,ikkinchidan,yog’insochinhamdao’simliklartahsiridao’zxajmivamustahkamliginimuntazamo’zgartiribturadi.

Poydevorningratsionalchuqurliginitanlashbinoningloyihasigavavazifasiga,poydevorgaberiladiganyukningmiqdoriga,qurilishmaydonchasininggeologikvagidrogeologiksharoitiga,shuningdekgruntningmuzlashchuqurligigabog’liqdir.Anashusharoitlarnihisobgaolib,poydevorchuqurligibirnechavariantdaishlabchiqiladihamdaiqtisodiyjihatdanengtejamlisiqabulqilinadi.

Agargruntko’pchiydigan(hajmikengayadigan)bo’lsa,poydevorchuqurliginibelgilashdagruntningmuzlashvaerishsathihisobgaolinadi,chunkibundaygruntlarmuzlagandakengayadi,erigandacho’kadi.Poydevorningtubimuzlashdoirasidabo’lsa,ungagruntningkengayishidanhosilbo’ladiganbosimkuchitahsiretadi.Agarbosimkuchipoydevorninggruntgaberadiganbosimidankattabo’lsa,uholdapoydevornotekisko’tarilishi,grunterigandaesanotekischo’kishimumkin.Buholpoydevormustahkamligigasalbiytahsiretadi.Sanoatbinolariningustunlariostigaqo’yiladiganpoydevorlarigasarfbo’ladiganbeton,umumiysarflanadiganbetonning20- 35 %initashkilqiladi,ularniyaratishnarxiesato’liqbinogaketadiganqiymatning5 - 20 % initashkiletadi.

Loyihalanayotgan bino poydevorlari quymalentasimonbetonli, aylana va yarim aylana shaklida..

Poydevorlarning qoyilisgchuqurligi - 2.5 m daniboratbo’lib,gruntningmuzlashchuqurligidanko’p,buhududdagiqurilishuchungruntningmuzlashchuqurligi0.6mnitashkilqiladi.

Ustunlar.Ustunlar quymatemir –betondan bo’lib, dimetri 380 mm.Ustun yuqorisidan, pastidan chiqarib qordirilgan armaturalar, hamda homutlar orqali montaj qilib payvandlanadi.Ustunlarni payvandlangan joylari V25 klassli mayda to’ldirgichlardan iborat og’ir betonlar bilan berkitiladi.

To’sinlar. Rigellar quyma temir betondan bolib, har bir yaproq ustidajoylashgan, barchasi markazga intilgan. Rigeli birikayotgan tugunlari

ko'ndalang yo'nalishda yoysimon payvandlanadi.Rigellarni pastki chiqgan joylari burchakliliar yordamida kolonnaga vannali payvandlanadi. Vannali payvandlash qavatlararo yopma panellarini rigellarga tayanganidan keyin qilinadi. Rigellarni loyihaviy holatiga o'rnatguncha yuqorigi tayanch zonasi oralig'iga yopiq xomutli talab qilinadigan tayanch armaturasi o'rnatilib, vaqtinchalik 2 joyidan bog'lab qo'yiladi. Rigellar bilan kolonnalarni birikayotgan tugunlari V25 klassli mayda to'ldirgichlardan iborat og'ir betonlar bilan berkitiladi.

Devorlar**.**

Devorkonstruktsiyalarinitanlash,binolarniloyihalashdaengasosiymasalalardanbiridir,chunkidevorlarning qiymati,butunbinoqiymatiningmuhimqisminitashkiletadi.Binoningmustahkamligivaustivorligi:yuklarturiga,materiallarsifatiga,devorlarningboshqakonstruktsiyalarbilanbog'lanishsistemasiga,binoningyaratilishvaekspluatatsiyaqilishshart – sharoitlarigabog'liq qilinganG'ishtlidevorlarqalinligi380 mm.bo'lib,g'ishtinterimlarshtukaturkalarbilansuvoqqilinadi,hamdafasaddaishlatiladiganbo'yoqlarbilanbo'yaladi.Fasadnibo'yashishlarifaqatginadekorativmaqsadlardaemas,balkibinoninguzoqmuddatliliginihamoshiradi,chunkitashqihavomuhitiagressivbo'lganda,bo'yoqningplyonkasidevorsirtinitashqimuhittahsirlaridansaqlaydi.Yirikpanelliuysozlikningyuqoridarajadaindustrlashtirishimkoniyatlarikattabo'lganligitufaylibinokorlikningbuuslubiseysmikvanoseysmikrayonlardakengko'lamdaqo'llanilmoqda.Binovazniningyengilligi(g'ishtdevorlarganisbatan1,2 - 2baravaryengil),devormaterialiningmustahkamligi,yukko'taruvchikonstruktsiyalarningsoddaligivaularniplandabirmehyordatarqalganligikabiafzalliklariularningseysmikzonalardajadalsurhatlarbilankiribkelishigakengyo'lochibberdi.

Poydevorlarningchuqurliginoseysmikrayonlardagikabiolinadi.Yukko'taruvchidevorlarostidalentapoydevorishlashmaqsadgamuvofiqdir. Poydevorlarmonolityokiyig'mabetondanishlanishimumkin.

Binoningostkidevorlaripoydevoryokiyerto'ladevorlaridanchiqibturganarmaturalargamahkamlanadi.Agarpoydevoryig'mabo'lsa,devorostigamonolit temir - betondanyostiqishlanadi.Agaryerto'labo'lmasa,yig'mabetonbloklarustiga100

mm.qalinlikdayotqizilgantemirbetonkamaryordamidabir -birigabog’lanadi.Kamarustigatashqivaichkidevorlaro’rnatiladi,chiqaribqoldirilganarmaturalarkavsharlanadi,so’ng200markalibetonbilanyaxlitlanadi.

Pardevorlar**.** Ushbuloyihalanayotganbinodapardevorlarsifatida zichligi1399 kg/mbo’lgangipsbetonlardanfoydalanilgan.Tashishvamontajqilishdazo’riqishlarniqabulqilishuchungipsbetonlipardevorlaryog’ochkarkaslaribilanarmaturalanadi.Binodaishlatilganhammapardevorlarningqalinligi120 mm.gateng.

Pardevorlarqurisholdidanquyidagiishlarbajariladi:pardevorningbo’ylamao’qi,asosiydevorlargatutashadiganjoylari,eshiko’rnirejalanadivauningo’lchamlariko’rsatiladi;
pardevorasosiqorishmaquyibtekislanadiyokiantiseptikvositalarshimdirilganyog’ochtagliko’rnatiladi; andazalar,rejataxtalarvaboshqamoslamalaro’rnatiladi.

Gipsbetonplitalipardevorlarbiryokiqo’shdevorlibo’ladi;qo’shdevororasida50 mm oraliqqoldiriladi.

Pardevorningostkiqisminizahdanhimoyalashuchunbuyergaeni280 mmkeladiganruberoidyotqiziladi.Rejataxtao’rnatilib,rejaiptortilgandankeyinbirinchiqatorplitalariquruqo’rnatiladi.So’ngrakonteyneryashikdagipsqorishmatayyorlanadi,o’rnatilganplitalarningvertikalchoklarigashuqorishmato’ldiriladi,bo’ylamachoklargaarmaturajoylanadi,armaturalarninguchlaritutashuvchidevorlargabiriktiriladi.Navbatdagiqatorplitalarihamrejaipibo’yichachoklarnibog’labshutartibdao’rnatiladi.Pardevorningshipgatutashganjoyidagioraliqqagipsqorishmasigabotirilganlostiqiladi.

Gipsbetonplitalardanpardevorqurishdafoydalaniladiganandazako’chmakronshteynliikkitirgakdaniborat.Kronshteynlargareykayotqizilgan.Plitkalarshureykagatataqab,ubilanbirtekislikdao’rnatiladi.Andazadanfoydalanishishsifatiniyaxshilashgavamehnatunumdorliginioshirishgayordamberadi.

Qavatlararo yopmalar.Qavatlararoyopmalarichkiyukko’taruvchivato’sibturuvchigorizontalkonstruktsiyalarbo’lib,binoningbalandligibo’yichaqavatlargabo’libturadilar.Qavatlararoyopmalaro’ziningxususiyog’irligini,vertikalto’sibturuvchikonstruktsiyalaryukini,undantashqari,interg’erdajoylashganpredmetlar,asbobuskunalar,odamlaryuklariniko’tar

ibbuyuklarnibinoningyukko'taruvchidevorigauzatibberadi.Qavatlararoyopmalarov ozizolyatsiyasivaissiqlikizolyatsiyalarinitahminlaydi,hamdaqattiqlikvamustahkamli ktalablarigajavobberadi.Qavatlararoyopmalarmuhimligi,konstruktivtuzulishiningm urakkabligivanarxigako'rabinodevorlarikabimuhimvamahsuliyatlikonstruktsiyahis oblanadi.Qavatlararoyopmalarumumiybinonarxining20 % ,sarflanganmexnatmiqdori25%nitashkilqiladi.Qavatlararoyopmalarjoylashisho'rnig ako'ra:

a) qavatlararoyopmalar;

b) chordoqdanajralibturuvchiyopmalar;

v) yerto'laqavatidanajratibturuvchiyopmalargabo'linadi.

Akustikhususiyatlarigako'ra:

a) akustikbirtarkibli;

b)akustikko'ptarkibli.

Konstruktivturigako'ra:

a) to'sinli;

b) yig'matemir-betonpanellardanqilingan;

v) yaxlittemir-beton;g) to'sinsizyopmalar.

Statikishigako'rayopmalarasosanegilishgaishlaydi.Qavatlararoyopmalarning egilishchegarasi,yopmauzunligining1/200- 1/400danortmasligikerak.

Yopmalargatahsiretuvchikuchlaryopmalarningkonstruktivturinitanlashdaaso siyomilhisoblanadi.Engommaviyhisoblanadiganqavatlararoyopmalarturiichikavakl iplitalardir.Buturdagiplitalarunifikatsiyalanganvaindustrialbo'lib,sanoatfuqarobinol ariqavatlararoyopmalariningasosiyxilihisoblanadi.Qavatlararoyopmalarningtemir - betonbalkaliturihamkengtarqalgan.

Yaxlityopmaplitalarningtiralishyuzasidevorpanellariningqalinligigabog'liq.P anelg'qalinligi12,14va16 smbo'lsa,tiralishmasofasikamida56 smolinadi.Yopmapanellardevorpanellariustigato'shalgan,markasi100danortiqbo'lg antsementqorishmaqatlamigao'rnatiladi.Buyuqoriqavatelementlariningog'irliginios tkiqavatdevorlarigabarchatiralishyuzalaribo'yichabirmehyordauzatilishinitahminla ydi.

Loyihalanayotgan binodaquyma temirbetonqavatlararoyopmalarbajarilgan.Binoni planinikonfiguratsiyasimurakkabbo’lganligiuchun , ikkixilyahni, monolit turdagiqavatlararoyopmakonstruktsiyalariishlatilgan.Buholatdamonolitqavatlararo yopmalarbinoningfazoviyqattiqliginitahminlaydiganelementlardir. Oralig’i3 mgachabo’lganmasofalarqalinligi100 mmlitekisplitalarbilan,3 mdankattabo’lganmasofalaresaasosiyto’sinlarvayordamchito’sinlardantuzilganqovurg’aliplitalarbilanyopiladi.Asosiyto’sinlaroralig’idagimasofa6000 mm,qovug’alarorasidagimasofa3000mm,plitalarqalinligi100 mm.Tekisshipgaerishishuchunmahsuskronshteynlardagipsokartonlistlarmahkamlanadi.

Zina. Zina to’siqlari 1,20.1-2.2. seriyasi bo’yicha qabul qilingan. Yerto’la xonalarida quymatemir-betonli, betonning klassi V25.

Tomlar. Tomlar birlashtirilgantekis bo’lib, ichkariga suv ketadi. issiqlik qatlami yengil temir –beton plitali bo’lib, qalinligi 100 mm, hajmiy og’irligi 400 kgs/m³; va hokozo.

Tom qoplama**.**Tom yopmasi bitum mastikali ruberoid rulonli materiallardan iborat.

Derazalar. Derazalar olchamlari3mbulib, balandligimm ni tashkilkiladi.Derazalar alyuminiy qotishmalari profillaridan yasalib,oynalashtiriladi. Tavaqalarni, yopuvchi elementlarni, oyna va alyuminiy profillarini oralaridagi choklarni yaxshilab berkitish uchun rezinali profillar ishlatiladi. Markasi: 68-1 TU-38-105-1082-76. Oyna ustunlarini (stoek) qurilish konstruktsiyalariga, po’lat listlarni o’zi kesuvchi vintlar yordamida payvandlab montaj qilinadi. GOST10621-80.

Eshiklar.Eshiklar markalari: ichki eshiklarD 21-9,DG-21-9p,DG21-91p,DG21-7p. Tashqi eshiklar. Bosh tarz tomonidagi eshiklar alyuminiy profillaridan qilinib, oynavand. Zina katagiga DG24-15 markali eshiklar qabul qilingan.

Tashqi pardozlash**.** Katta o’lchamli oyna va derazalar xonalarga tabiy

yoruglik tushishini taminlaydi.

Fasad mayolika vaqirqma marmar bilanqoplangan .

Bino sokoli kok rangli granit bilan qoplangan. Binoni tashki korinishinidekorativ ustunlar bilan bezatilgan.

Deraza va eshiklar aluminy profildan. Gumbaz -temir karkasli monolit shaklida.

Ichki pardozlash**.** Xonalar, yo’laklar, vestibyulqismlari xollar, zinalar va boshqalar shiplari mukammallashtirilgan yelimlovchi tarkiblar bilan pardozlanadi. Devorlar va pardadevorlar xona funksional jarayondan kelib chiqib mos ravishda boyalgan.San .uzellarga keramik plitkalar qilinadi. koridorlar, vestibyul, xoll devorlari mukammallashtirilgan yelimlovchi tarkiblar bilan pardozlanadi.

"Iqtisod" bo’limi

Mintaqada ijtimoiy-madaniy obyektlar qurilishini rivojlantirish yo'llari

Bizning respublikamizda 2014-yilga Ozbekiston respublikasi Prezidenti Islom Abduganievich Karimov bergan korsatmasi boyicha dolzarb iqtisodiy pragrammalari bajarilmoqda. Shuningdek ishlab chiqarish mahsulotlari raqobatbardoshliligini oshirishda qayta ishlash tarmoqlaro'rni ortib bormoqda.

2013-yil natijalariga kura YAIM o'sishi8%, ishlab chiqarish hajmi 8,84, qurilish sohasiga 6,6%, hizmat kursatish 13% ga o'sgan. Otgan yili Ozbekiston iqtisodiyotiga investitsiya kiritilgan. 2013 yilda Investitsiya dasturini amalga oshirish doirasida mamlakatimizda 13 milliard dollar qiymatidagi kapital qo'yilmalar o'zlashtirildi, bu 2012 yilga nisbatan 11,3 foizga ko'pdir. O'zlashtirilgan kapital qo'yilmalar umumiy hajmining deyarli yarmini, ya'ni 47 foizini xususiy investitsiyalar – korxonalar va aholining shaxsiy mablag'lari tashkil etgani alohida e'tiborga loyiqdir. Umuman olganda, mamlakatimiz iqtisodiyotiga investitsiya kiritish hajmi yalpi ichki mahsulotga nisbatan 23 foizdan iborat bo'ldi.

O'zlashtirilgan umumiy kapital qo'yilmalar hajmining 3 milliard dollardan ortig'ini xorijiy investitsiyalar tashkil etdi.Shuning 72 foizdan ziyodi yoki 2 milliard 200 million dollari to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalardir.

2013 yilda Investitsiya dasturi doirasida moliyalashning barcha manbalari hisobidan umumiy qiymati qariyb 2 milliard 700 million dollardan iborat bo'lgan 150 ta ishlab chiqarish yo'nalishidagi loyihani amalga oshirish ishlari nihoyasiga yetkazildi.

2009 yildan boshlab mamlakatimizning 159 ta qishloq tumanida namunaviy loyihalar asosida 900 dan ortiq yangi uy-joy massivlari barpo etildi, umumiy maydoni 4 million 500 ming kvadrat metr bo'lgan 33 ming 500 dan ziyod yakka tartibdagi uy-joy foydalanishga topshirildi. 732 kilometr asfalat qilingan avtomobil yo'llari, mingdan ortiq ijtimoiy va bozor infratuzilmasi obyektlari barpo etildi.

Ijtimoiy sohani rivojlantirish, ish joylarini shakllantirish va aholi bandligi, uy-joylar qurish va aholi punktlarini obodonlashtirish, ta'lim-tarbiya jarayonlari va sog'liqni saqlash tizimini yanada isloh etish va takomillashtirish doimo e'tiborimiz markazida bo'lib kelgan va bundan keyin ham shunday bo'lib qoladi.

Bugungi kunda aholini har tomonlama shinam va qulay uy-joylar bilan ta'minlash, uy-joy massivlari atrofidagi infratuzilmalarni obod qilish yuzasidan olib borilayotgan ulkan ishlar odamlarning kayfiyati va dunyoqarashiga, ularning hayot sifatiga qanday kuchli tahsir ko'rsatayotgani haqida ortiqcha soz yuritishning zarurati yo'q. Bu o'rinda gap birinchi navbatda qishloqlarimiz aholisi haqida bormoqda. 2014 yilda 388 ta massivda umumiy maydoni 1 million 500 ming kvadrat metr bo'lgan 11 mingta namunaviy uy-joy barpo etish ko'zda tutilmoqda.

Yangidan barpo etilgan uy-joylarning sifat darajasi va yaratilgan maishiy qulayliklar shahardagi sharoitlardan aslo kam bo'lmasligi kerak. 2014 yilda tahlim-tarbiya sohasida 380 ta umumtahlim maktabi hamda 161 ta kasb-hunar kolleji va akademik litseyni rekonstruktsiya qilish va kapital ta'mirlash uchun 410 milliard so'mdan ziyod mablag' yo'naltirish mo'ljallanmoqda.

2014 yilda 34 ta oliy o'quv muassasasida qurilish, rekonstruktsiya va jihozlash ishlarini amalga oshirish uchun 173 milliard so'm mablag' ajratish ko'zda tutilgan. Jumladan, Andijon, Qarshi davlat universitetlarida, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti va boshqa oliy o'quv yurtlarida yangi o'quv binolari va axborot-resurs markazlari qurish mo'ljallanmoqda. Shuningdek, 51 milliard so'm mablag'hisobidan mamlakatimizdagi 17 ta oliy o'quv yurtida kapital ta'mirlash ishlarini amalga oshirish belgilangan.

Farg'ona viloyatida iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish, keng ko'lamda iqtisodiy erkinlashtirish va modernizatsiyalash, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni har tomonlama qo'llab-quvvatlash, xizmat ko'rsatish hamda servis sohasini rivojlantirish ishlari izchil davom ettirildi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimovning 2014 yilning 17 yanvarida Hukumat majlisida iqtisodiyotning 2014 yilga mo'ljallangan asosiy vazifa va ustuvor yo'nalishlari barcha sohalarini yuqori surhatlar bilan o'sib borishini ta'minlashga qaratilganligi belgilangan.

Farg'ona viloyatida 2012 yil yakunida viloyatda barcha manbaalar hisobidan 1382,1 mlrd. so'mlik mablag'lar o'zlashtirilib, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 108,4 foizga o'sdi. Jumladan, budjet mablag'lari hisobidan

206,3mlrd. so’m, budjetdan tashqari mablag’lar hisobidan 118,9 mlrd. so’m, korxonalar o’z mablaqlari hisobidan 321,5 mlrd. so’m, aholi mablag’lari hisobidan (yakka tartib uy-joy qurilishi, ichimlik suv va tabiiy gaz tarmoqlarini qurilishi va boshqalar) 281,1 mlrd. so’m, tijorat banklari kreditlari hisobidan 284,5 mlrd. so’m hamda chet el investitsiyasi va kreditlari hisobidan 169,8mlrd.so’mni tashkil etdi.

Hisobot davrida yangi quvvatlarni tashkil etish, modernizatsiya va rekonstruktsiya qilish h isobiga 40 ta korxona foydalanishga topshirilib, 122,5 mlrd. so’mlik qo’shimcha mahsulot ishlab chiqarish imkoniyatlari yaratildi. InvestitsiyalarDasturiga asosan 2012 yilda viloyat bo’yicha 19 ta loyihalarga jami 50 mln.so’m va 66,8 mln.dollar miqdorida mablaglar o’zlashtirilishi hamda 1651 ta yangi ish o’rinlari tashkil etilishi rejalashtirilgani holda 600 mln.so’m va 83,4 mln.dollar (shundan 40,1 mln dollar hamda 200 mln. so’m qurilish montaj ishlariga, 34,5 ming dollar va 400 mln. so’m jihozlarni sotib olish uchun va boshqa harajatlarga 8,8 mln.dollar) mablag o’zlashtirildi. Natijada 8 ta obyekt foydalanishga topshirilib 532 ta yangi ishchi o’rinlar yaratildi.

Marg’ilon shahrida qurilishi loyihalanayotgan 100o’rinli restoranning ishga tushirilishi ham mahalliy yoshlarni ish bilan ta’minlashga xizmat qiladi.Ushbu loyihaning hayotga tadbiq etilishi natijasida30 dan ortiq ish o’rinlar barop etiladi.

Loyihalayotgan obyektning qurilish-montaj ishlarining qiymatini aniqlash

Loyihalanayotgan 100o’rinli Restoran Marg’lon shahrining Said Ahmad hoja Eshon kochasiga qurilishga mojallangan bo’lib,loyixalanayotgan binoning smeta sifati texno-iqtisodiy ko’rsatkichlariga bog’liq. Smeta narxini aniqlashda obyekt normativ va mahlumotlardan foydalanish zarur.Qurilishda baho qurilish mahsulotini narxini pul ko’rinishida namoyon bo’ladi va umumiy mehnat sarf harajati aniqanadi.

Qurilish mahsulotiga narx har bir ob’ektni narxi bilan aniqlanadi, bu esa shu qurilishning texnik va ishchi loyihasi asosida tuzilgan smeta qiymatiga teng. Alohida har bir bino va inshootni umumiy o’lchamdagi xarajatlarini aniqlashda tuziladi. Obyektiv smeta maxalliy smeta asosida tuzilib umummaydon ishlarbino va inshootdagi turli xil xarajat ishlaridan tashkil topadi. Qurilish mahsulot narxini

shu smeta aniqlab beradi.

Smeta narxini aniqlash maqsadida buyurtma va bajaruvchi o’rtasidagi bajarilgan ishni kundalik narxini qo’shimcha qurilish montaj ishlarini hisobga olgan xolda chegaralangan xarajatlar.Obyekt smeta hisobotida bino va inshootning $1m^3$ xajmiga $1m^2$ maydoni birlik bahosida beriladi. Tartib raqamlari bilan summasi ko’rsatiladi.

Marg’ilon shahrida bunyod etilishi rejalanayotgan ijtimoiy sohalar ob’ektidan hisoblangan Restoran binosining qurilish-montaj ishlari qiymatini aniqlashda amaldagi huquqiy-me’yoriy xujjatlarga tayaniladi. Xususan,loyiha ob’ekti bo’yicha hisob-kitoblar qurilish bahosini shartnomaviy joriy narxda aniqlash qoidalaribayonetilganSHNQ 4.01.16–09va“Mahsulotlar (ish, xizmat) ishlab chiqarish va sotish xarajatlari tarkibi va moliyaviynatijalarni shakllantirish tartbi to’g’risida’gi 1999 yil 5 fevraldagi 54-sonli Nizomgamuvofiq aniqlandi.

Loyixalanayotgan binoning smeta sifati texnik-iqtisodiy ko’rsatkichlariga bog’liq. Smeta narxini aniqlashda ob’ekt normativ va ma’lumotlardan foydalanish zarur. Qurilishda baho qurilish mahsulotini narxini pul ko’rinishida namoyon bo’ladi va umumiy mehnat sarf harajati aniqlanadi.

Smeta narxi bu mablag’ to’plash moliyalashtirishni aniqlash uchun qurilish mahsulotini hisobi, bajarilayotgan qurilish montaj ishlari, olib kelish, o’rnatish asbob uskunalari kelishilgan narxda hisob - kitob qilish tushuniladi. Bu texnik, tashkil etilgan va iqtisodiy uslublarni aniqlash. Mehnati va ashyoviy resurslarni ketgan vaqti qurilish ishlarini montaj ishlarini norma smeta asosida qilinadi. Smeta normasi bu harajat qilishda ketgan ishlar soni mehnati qurilish mashinasi, mexanizmi va qurilishdagi montaj ishlaridagi harajatlardir. SHuning uchun ob’ekt smetasini sifati qurilish narxini to’g’ri aniqlashda xulosaga kelishga yordam beradi. Smeta xujjatlari hamma loyixani muhim xujjatlaridan hisoblanadi. Texno-iqtisodiy ko’rsatkichlarni ishchi loyixalari zamonaviy loyixalashda quyidagi smetalar namoyon bo’ladi. Ma’lumot smeta hisobi, ma’lumot xarajatlari mahalliy ob’ekt smeta hisob, loyixadagi smeta hisob. Maxalliy smeta hisobi birinchi xujjatlardan hisoblanadi.

Maxalliy smeta hisoboti-jismoniy ishlarga konstruktiv chizmalarga bino va inshootlarni elementlariga qarab tuziladi.

Maxalliy smeta hisoboti bir qancha qismlarga bo'linadi:

1) umum qurilish ishlari;er ishlari yer qismlarini poydevor va devorlari, devor vasinglari, orayopma, pardalari, devorlar, pollar va yopmatom, yopmalar, bezak ishlari va hokazolar.

2)maxsus ishlarga; poydevor tagidagi moslamalar, izolepiya va kimyoviy ximoyalanish qoplamlari.

3)ichki sanitariya-texnik ishlari;vodoprovod,kanalizatsiya,otopleniya, ventilyatsiya,konditsioner havosi va hokazolar.

4)moslamalarni joylashtirish; montaj texnolog moslamalarini yo'lga qo'yish, texnik truboprovodlar metall konstruktsiyalar va boshqalar.

Natijaviy smeta hisobotini qurishda maxalliy smeta to'g'ridan-to'g'ri xarajatlardan tashkil topadi. Nakladnoy xarajatlar turli xil ishlar bilan bog'liq bo'ladi.

Alohida har bir bino va inshootni umumiy o'lchamdagi xarajatlarini aniqlashda tuziladi. Ob'ktiv smeta maxalliy smeta asosida tuzilib umummaydon ishlarbino va inshootdagi turli xil xarajat ishlaridan tashkil topadi. Qurilish mahsulot narxini shu smeta aniqlab beradi.

Smeta narxini aniqlash maqsadida buyurtma va bajaruvchi o'rtasidagi bajarilgan ishni kundalik narxini qo'shimcha qurilish montaj ishlarini hisobga olgan xolda chegaralangan xarajatlar.

Qishvaqtidavaboshqalardabajarilganustamahaq xarajatlari foiz asosida har bir ish narxi aniqlanadi. Yagona ijtimoiy to'lov ish xaqi yigirma besh foiz to'lanadi.

Agardaob'ektnarximaxalliysmetabo'yichaaniqlanganbo'ladi. Unda ob'ekt smetasi tuzilmaydi. Bunda ob'ekt smetasi o'rniga maxalliy smeta rolь o'ynaydi. Ob'ekt smeta hisobotidabino va inshootning 1m^3 xajmiga 1m^2 maydoni birlik bahosida beriladi. Tartib raqamlari bilan summasi ko'rsatiladi.

Loyihalanayotgan100 o'rinlirestoran binosinismeta hisobi

2-jadval

T/r	Xarajat moddalari	Qiymati (sum)
1	Mashina va mexanizmlarni ishlatish xarajatlari	5 540 023
2	Qurilish xom-ashyosi va materiallari xarajatlari (ombor-2%, transport xarajatlari-5% bilan birga)	110 545 213
3	Qurilish konstruktsiyalari xarajatlari (ombor - 0,75% va transport xarajatlari -3% bilan birga)	21 235 132
4	Elektr qurilmalari, kabellari xarajatlari (ombor-tashish xarajatlari bilan 3.2%)	25 231 133
5	Jihoz, mebelь va inventarlarga xarajatlar(ombor-tashish xarajatlari bilan 3.2%)	91 231 032
6	Qurilish ishchilarining asosiy ish haqi	81 703 727
7	Oylik ish vaqti fondi, soatda	170,250
8	Ishchilarning o’rtacha oylik ish haqi	549 344
9	O’rtacha soatlik ish haqi	3 226,69
10	Ishchilarning mehnat sarfi, kishi/soat	25 321,22
11	Yagona ijtimoiy to’lov summasi (ish haqidan 25%)	20 425 932
12	To’g’ri xarajatlar jami	355 912 192
13	Pudratchining boshqar xarajatlari va sarflari (to’g’ri xarajatlarning 26,29 foizi)	69 584 677
14	To’g’ri xarajatlar hammasi	425 496 869
15	Qurilish ob’ektini sug’urtalash xarajatlari (bino qiymatining 80 foizidan 0.4 foiz sug’urta badali)	1 361 590
16	Tavakkalchilik koeffitsienti (1,0%)	4 254 969
17	Buyurtmachining boshqa xarajat va sarflari	13 105 304
18	Loyiha-smeta hujjatlarini ishlab chiqish (2%)	8 509 937
19	Loyiha-smeta hujjatlarini ekspertizadan o’tkazish (LSX dan 10%)	850 994
		2-jadval davomi

20	Buyurtmachini boshqarish va saqlash xarajatlari	3403975
21	Davlat arxitetura qurilish nazorati	340397
22	Qurilish qiymati joriy narxlarda	431 113 428
23	Qo’shilgan qiymat solig’i	86 222 686
24	Qurilish qiymati joriy narxlarda QQS bilan	517 336 113
25	Buyurtmachining boshqa xarajatlari	13 105 304
	Jami	530 441 417

"Mehnat muhofazasi" bo’limi

Mehnat havfsizligi bo’limi maqsadi va vazifasi.

Mehnat xavfsizligining zamonaviyqurilishdagi vazifasi ishchi va xizmatchilarning yashashi va mexnat jarayonida sog’ligini saqlash, ya’ni kasbiy kasalliklar, tasodifiy jaroxatlanish kabi baxtsiz xodisalarni oldini olishdan iborat.

Qurilishdaxavfsizmehnatsharoitiniyaratishkomplekschora-tadbirlaridaniboratbo’lib,markaziymasalalardanhisoblanadi.

Mehnatxavfsizligixizmatinibevositaamaldabuxizmatnitashkilyetishuchununingyordamchisivaasosiymutasaddishaxssifatidatexnikaxavfsizligibo’yichamuhandis tayinlanadi.

Hayotfaoliyatihavfsizlginingasosiymaqsadifuqarolarninghayotiyfaoliyatidavomidabevaqtshikastlanishidanvakasbiykasallikkaduchorbo’lishdanva boshqa noxush holatlarni yuzaga kelishini oldini olish iborat.

XIII chaqirikX sessiyasida tasdiqlangan yangi Bosh Komusida O’zbekiston fukarolariga, uzlariga ma’kul va jamiyatga foydali bulgan mexnat bilan shugullanishi, xunar urganish, ilm olish, ijod kilish, dam olish, soglikni muxofaza kilish, davolanish va boshka xukuklar kafolatlangandir.

Qurilishda sanitariyava mehnatgigienasi.

Marg’ilon shahar said ahmad hoji eshonkochasida qurilishi rejalashtirilgan 100 o’rinli restoran loyixasi va undan foydalanishda mexnat xavfsizligi ta’minlanishi uchun kuyidagi tadbirlar bajarilishi kerak:

Marg’ilon shaxri iqlimi kontinentaldir. Zararlimexnat sharoitining surunkali ta’siridan kishi salomatligi sekin-asta yomonlashib boraveradi (kurish va eshitish qobiliyatini pasayishi, titrok kasali, ruxiy toliqish va xokazo). Buning natijasida odamning ijobiy mexnat kilish kobiliyati kisman yoki butkul yo’qolib boradi.Bu xol kasb kasalligi deb yuritiladi. Ishchilarning sog’ligi bevosita ta’sir kursatuvchi omillar qatoriga mexnat sharoiti, iklim sharoiti, ish joyidagi zararli shovkin va tebranishlar, yoruglikning yetishmasligi, zararli chang va gazlarning me’yoridan oshib ketganligi va boshkalar kiradi.

Bularning inson salomatligiga salbiy ta’sirni belgilashda dastlab xududni iklim kursatkichlarini xisobga olish lozim. Kurilishda ishchilarning mexnat

faoliyatini yaxshilashuchun kerakli shart-sharoitlar yaratilishi va xar bir ishchi tibbiy ko’rikdan o’tgan bo’lishi kerak. Loyihadabizko’proqhududningtozalikholatigaeьtiborberib,imkonqadartozavaozoda sanitarholatinitashkiletishgaharakatqildik.

Ishchilar uchun yechinib kiyinish, gigiena xonasi, damolishuchunmaxsusxonalarberilganbo’lib,vodoprovod,elektr tarmoqlaribilanta’minlangan va yuvinish xonalari tashkil etilishi kerak. Sanitariya-gigienaga javob beradigan ovkat tayyorlash va ovkatlanish joylarini yaratish lozim. Kurilishda tungi ishlar tashkil etilganda kurilish maydoni yetarli sun’iy yoruglik bilan ta’minlanishi zarur. Bulardan tashkari tibbiy yordam kursatish burchagi, omborxonalar, muxandislik xonasi, maydonga kirish va undan chikish yullari, xovuz va yonginga karshi xavfsizlik burchagi, kutarma kran va uning yul atrofini chegaralovchi tusiklar,xavfli muxit chegarasini bildiruvchi panjaraviy tusik, kurilish ashyolari saklanadigan ochik va yopik omborlar sanitariya kurilish me’yorlariga rioya kilingan xolda ta’minlangan. Restoran binosini joylashtirilgan yer maydoni shamol yunalishi g’arbdan sharqga esishi inobatga olingan.SHu sababli Restoran binosi bosh tarzi shimoli g’arb tomonga qaratilib loyihalangan.Binoning ichida ekspluatatsiya davrida sanitariya holatiga katta e’tibor berilgan.Ya’ni zararli moddalar ajratuvchi uskunalarni ochiq havoda joylashtirilgan.Havo tozaligini avtomatik nazorat qilish joriy etilgan. Zaharliva zararli kimyoviy moddalarni yutish qobiliyatiga ega bo’lgan qurilish materiallaridan foydalanilgan. Binoning qurilish moslamalarini reja asosida har xil oksidlovchi moddalar bilan tez-tez qayta ishlab turiladi.Qo’l mehnati talab qilinadigan jarayonlar mexanizatsiyalashtirilgan bo’libzamonaviy asbob uskunalar qo’llanilgan. SHuningdekishchilarning sog’lig’ini himoya qiladigan kiyimlar va yakka tartibdagi himoyalanish vositalaridan foydalanilgan hamda tozalovchiva yuvuvchi moddalar keng qo’llanilgan.

Qurilish jarayonlarida mehnat xavfsizligi.

Qurilish maydonida ish boshlashdan 3 oy oldin buyurtmachi tomonidan bosh pudrat tashkilotiga barcha kurilish loyixalari tulik ishlangan xolda takdim etilishi

lozim. Bu loyixalar tarkibida ularning ajralmas kismi xisoblanuvchi kurilishni tashkil kilish loyixalari bulmog'i shart va ularda xavfsizlikni ta'minlash masalalarini xozirgi zamon talablariga javob bera oladigan xolda to'lik aks ettirilgan.

Mehnatni muhofaza qilishda zarur bulgan tadbir-choralar loyihalash davrida ikki bosqichda hal etiladi:

Birinchi bosqich loyihalash davrida qurilishni tashkil (QTQ) loyihasini tuzish, ya'ni qurilishdagi yalpi ishlar ketma-ketligini va umumiy xavfsizlikni ta'minlovchi tadbirlardan iborat;

Ikkinchi bosqich kurilish chog'ida surunkali davom etadigan ishlarni bajarish jarayonida xavfsizlikni ta'minlaydigan ishni bajarish loyihasini tuzishdan iboratdir.

Mehnat xavfsizligi dastlab loyihani tuzuvchi tashkilot tomonidan qurilishni tashkil kilish loyihasida, bosh pudratchi tashkilot tomonidan esa ishni tashkil qilish loyihalarida aks ettiriladi. Bu loyihalarda quriladigan ja'mi masalalar uchta, ya'ni umummaydon xavfsizligi, tartibod jarayonidagi xavfsizlik va maxsus masalalardir. Umummaydon masalalari qurilish bosh rejasida ko'rilib, maydonni tanlash, tekislash, sathini belgilash va devor bilan to'sish, odamlar va mashina-mexanizmlar uchun kirish va chiqishyo'llarini belgilash, ishchilar va rahbar muhandislar uchun zarur bo'lgan barcha yordamchi inshootlarni, ya'ni yechinib-kiyinish, ovqatlanish va yuvinish xonalari sanitariya qoidalariga rioya kilingan holda joylashtiriladi, vaqtinchalik foydalanish uchun elektr tarmog'i, issiq va sovuq suv, hamda oqava suv uzatgich tarmoqlari, aloqa va radio tarmoqlari kabi inshootlarni aniq hisoblar asosida to'g'ri joylashtirishni o'z ichiga oladi.

Qurilish jarayonini ifodalovchi ikkinchi masala tartibot va mehnat jarayoni xaritalarida o'z yechimini topadi, unda ishchining salomatligini himoya qilish borasida aniq hisoblarga asoslangan va mahalliy ish sharoitlarini inobatga olgan muxandislik mulohazalari o'zini yagona va aniq yechimini topgan bo'lishi lozim.

Qurilishning bosh tarxi qurilishni tashkil qilish loyihalari ichida eng asosiysi hisoblanadi. Bu loyihasiz qurilish maydonida ish yuritish qat'iyan man etiladi.

Ishlarni rejali va xavf-xatarsiz olib borilishi, bosh tarxdagi xavfsizlik tadbirlari qay darajada hal qilinganligiga va shu bilan birga mahalliy muhit va iqlim sharoitlari qanchalik to'liq hisobga olinganligiga bevosita bog'liqdir. Qurilish bosh tarxida mehnat muxofazasining texnikaviy va tashkiliy majmuasi hal qilinadi.

Marg'ilon shaxridagiRestoran loyihasida yong'in xavfsizligi talablariga rioya qilgan holda jamoatya'ni restoran binosini loyihasida yong'ingaqarshi tadbirlar inobatga olingan. Bunga ko'ra bino atrofida o't o'chirish mashinalari xarakatlanishi uchunyo'llar yotqizilgan. Yong'in xavfsizligi normalariga binoan xonalardan chikish eshiklari tashkariga ochiladi.

Evakuatsiya yo'llari.

Malakaviy bitiruv ishidataklif etilganMarg'ilon shahar qurilishi rejalashtirilayotgan 100o'rinli restoran loyihasida qavatdan chiquvchilar soni va zinapoya bo'lmalari yong'in xavfi bo'yicha binolarni klassifikatsiyasini hisobga olgan holda3tazinaSHNK 2.01.02-04 ga muvofiq loyihalashtirilgan. Binodan chiqish uchun to'rt taraflama chiqish yo'li ta'minlangan.

Binoning markazidanevakuatsion eshiklargacha bo'lgan masofa oralig'i 39metr va 28metr. Bitta zinapoya (marsh) yoki satxlar farqida ko'tarishlar (pog'analar) soni 3 tadan kam bo'lmasligi hamda 18 tadan ko'p bo'lmasligi kerak. SHunga amal qilingan holda malakaviy bitiruv ishi loyihasida eng ko'pida 2 ta marshda 15 ta zina loyihalashtirildi.

Zinapoyalar (marshlar) nieni1.20metr va yo'laklari2.40 metr qilib loyihalangan. Zina to'siqlari 0.9 metr balandlikda olingan.

Restoran binosiqavatidan evakuatsiya chiqishni L1 tipidagi bitta oddiy zina bo'lmasiga ko'zda tutishga yo'l qo'yiladi.Binoning asosiy fasad qismi vitrajmustaxkam oynalar bilan koplangan . Vitrajning balandligi polda xisoblaganda8.20 m .

Agardayo'lovchilardan birontasi muxitko'nikmasini ta'sirdatobiniyo'qotsayoki bironbolajaroxatlansa bino ichiga med punktni kushib loyixaladim.

Yong'in xavfsizligi.

Bino va inshootlarda portlash hodisalari ko'proq quyidagi sabablarga ko'ra sodir bo'ladi:yong'in xavfsizligi qoida va me'yorlari talablarini qo'pol ravishda buzilishi;

- issiqlik uzatish, shamollatish tizimlarini va elektr tarmoqlarini noto'g'ri o'rnatish;
- buzuq holdagi texnologik va elektr uskunalarini ishlatish;
- yonuvchi va portlovchi moddalarni omborlarda saqlash;
- yong'in darakchilari va avtomatik o't o'chirish tizimining buzuqligi;
- yong'in xavfsizligi bo'yicha malakali nazoratning yo'qligi.

Mana shunday sabablar yong'in va portlashni keltirib chiqaradi. Bunday katta talofotlarinsonlarni jarohatlanishiga va ba'zida o'limga sabab bo'ladi. SHuning uchun yong'inni oldini olish bo'yicha chora tadbirlar ishlab chiqilgan.

Insonlar havfsizligini ta'minlash maqsadida, binoning kirish qismiga ham zina quriladi. Bu zina ularni tezroq xavfsiz joyga o'tishlari, ya'ni binoni tezroq tark etishlariga yordam beradi.

Xulosa

Men Qurilish fakulteti «Arhitektura» kafedrasining topshirig’iga asosan“Marg’ilon shahrida qurilishga moljallangan 100 orinli Restoran qilishloyihasi” mavzusidagi bitiruv-malakaviy ishini bajarish jarayonida o’qish davrida olgan nazariy bilimlarimni yanada mustahkamladim. Olgan bilimlarimga tayangan holda konkret mavzudagi loyihani amalga oshirishni o’rgandim.

O’zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishgandan so’ng boshqa soxalarda bo’lgani kabi me’morchilikda ham katta o’zgarishlar ro’y berdi. Mehmorlarimiz respublikamizning barchafuqarolari qatori, tarixdaolamshumul voqea — xalqimizning siyosiy erkinlikka erishgan va mustaqil davlat barpo etgan hozirgi davrni mamnuniyat bilan qarshi olib, undan ilxomlanib ijod qilmoqdalar Hozirgi davrda osmon o’par binolar, har xil madaniy bo’glar,yoshlar markazlari qurilmoqda.SHular qatorida ovqatlanish binolariga bo’lgan talab ham kundan kunga ortib bormoqda. . Ma’lumki, umumiy ovqatlanish muassasalarida yuqori saviyada tashkil etilgan ish inson mehnatini yuqori darajada tejashga olib keladi va aholiga qulayliklar yaratadi, ko̕plab kishilarni esa uy mehnatidan xalos qilishga olib keladi.

Umumiy ovqatlanish muassasalari dam olishni tashkil qilishga sharoit yaratib beradi. Bu esa yagona dam olish, oilaviy tadbirlar, do‘stlar bilan uchrashuvlar va boshqalar. Bu yerda turli-tuman hordiq chiqaruvchi (musiqa, raqs, estrada) tomoshalar, yuqori saviyada (komfort) xizmat ko‘rsatish, yanada turli-tuman va sifatli taomlar assortimenti (uydagiga solishtirganda), sanitariya-gigiyena sharoitini hamda oshpazlik mahoratini hisobga olishi kerak.

SHu sababli men bitiruv malakaviy ishi uchun yuqoridagi mavzuni tanladim.Restoran — umumiy ovqatlanish muassasalari ichida eng yuqori talablar qo̕yilgan turi bo̕lib, aholini kunduzi va kechqurun turli-tuman assortimentga ega bo̕lgan issiq va sovuq taomlar, ichimliklar bilan xizmat ko̕rsatadi, ayrim hollarda esa xo̕randaning talabi bo̕yicha taom tayyorlab beradi. Restoran zallarida juda yuqori qulaylikka ega bo̕lgan sharoit mav jud bo̕lib, xo̕randalami madaniy hordiq chiqarish, maishiy dam olishi uchun taomlar yuqori talab darajasida tayyorlanib, musiqa va estrada chiqishlari, o‘yinlar va boshqalar tashkil etiladi. Bulardan

tashqari restoran ishining xizmatida alohida uchrashuvlar, oilaviy tantanalar, banketlar va boshqacha tadbirlar o̕tkazish ham ko̕zda tutiladi.Men ham o’z loyihamni milliy uslubda loyihaladim.Bino o’zining milliycha uslubdaligi bilan o’ziga xorijsayyohlarini jalb qiladi. Loyihalanayotgan binoda xorij sayyohlari o’zbek taomlarini tanavvul qilishlari ,o’zbek urf -odatlarini o’z ko’zlari bilan korishlari va o’rganishi uchunsharoitlar yaratilgan.Mustaqil ravishda loyihani bajarish jarayonida ko’plab ilmiy-texnik adabiyotlar bilan tanishdim, amaliy bilimlarimni ko’nikmalar olish bilan uyg’unlashtirib tajribamni oshirdim. SHuning bilan birgalikda, bakalavriatda olgan bilimlarim faqat boshlang’ich baza ekanligini, kelgusida yetuk mutaxassis bo’lib yetishish uchun ham nazariy bilimlarimni boyitishim, hamda amaliy tajribaga ega bo’lishim kerakligini tushunib yetdim.

Men kelgusi Arhitektor faoliyatimda olgan bilimlarimni amaliyotda qo’llashga, o’z ustimda tinmay ishlashga, o’zimning mehnatim bilan Vatanimizning ravnaqiga munosib hissa qo’shishga harakat qilaman.

Adabiyotlar ro'yxati va internet manbalari

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – T. Adolat, 2009
2. O'zbekiston Respublikasining SHaharsozlik Kodeksi. –T.: O'zbekiston, 2002
3. O'zbekiston Respublikasining uy-joy Kodeksi. –T.: O'zbekiston, 1998
4. SHNQ.01.16–09. «Qurilish baҳosini shartnomaviy joriy narxda aniqlashqoidalari". O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 2009
5. SHNQ1.01–04. "Qurilishda narx shakllantirish uchun smeta normativ xujjatlar tizimi" O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 2004
6. SHNQ.3.01-04. «Quriliш mashinalari va mexanizmlarini ekspluatatsiya qilishsmeta-resurs me'yorlari to'plami». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 2004
7. KMK 2.01.03-96. «Zilzilaviy xududlarda qurilish.». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 1996
8. KMK 2.01.03.10-95. «Tomlar va tom qoplamalari». Ўzbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 1995
9. KMK 2.01.01-96. «Loyihalashda iqlim va fizik-geologik ma'lumotlar». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 1996
10. KMK 2.03.13-97. «Pollar». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 1997
11. KMK 2.02.02-98. «Jamoat binolari». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 1998
12. KMK 2.07.01-94. «SHaharsozlik». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Тошkent, 1994
13. KMK 2.04.17-98. «Uy-joy va ijtimoiy binolarning elektr qurilmalari». O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo'mitasi. –Toshkent, 1998

14. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining “Uy-joy fondini qayta tiklash va ta’mirlash bo’yicha qurilish ishlarini kengaytirishni rag’batlantirishning qo’shimcha chora-tadbirlari to’g’risidagi Qarori. 2009 y. 29 yanvar, PQ-1051

15. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2003 yil 6 maydagi PF3240 sonli “Kapital qurilishda iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirishning asosiy yo’nalishlari to’g’risida” Farmoni // Xalq so’zi, 2003 y. 6 may.

16. Ўzbekiston Respublikasi Vazirlar Maҳkamasining 2003 yil 24 oktyabrdagi 463-sonli “Kapital qurilishda narxlarni shakllantirishning smeta-normativ bazasini takomillashtirish va уяngilash chora-tadbirlari to’g’risida”gi Qarori. – T.:Iqtisod va xuquq dunyosi, 2004

17. Karimov I.A. “Bosh maqsadimiz – keng ko’lamli islohotlar va modernizatsiya yo’lini qat’iyat bilan davom ettirish”. Farg’ona ҳaqiqati. 2013 yil 23 yanvar, 6 son.

18. Karimov I.A. “2012 yil Vatanimiz taraqqiyotini yangi bosqichga ko’taradigan yil bo’ladi” nomli ma’ruzasi. –T.:Ўzbekiston,2012.– 36b.

19. Karimov I.A. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi: Ўzbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining qo’shma majlisidagi ma’ruzasi. T.: Ўzbekiston,2010.–53b.

20. Karimov I.A. 2014 yil yuqori o’sish sur’atlari bilan rivojlanish, barcha mavjud imkoniyatlarni safarbar etish, o’zini oqlagan islohotlar strategiyasini izchil davom ettirishyilibo’ladi // Turkiston.2014 yil 18 январ, 5-son.

21. Karimov I.A. Barcha reja va dasturlarimiz vatanimiz taraqqiyotini yuksaltirish, xalqimiz farovonligini oshirishga xizmat qiladi. Prezident Islom Karimovning 2010 yilda mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2011 yilga mo’ljallangan.

22. O’zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – T.: Adolat, 2009

23. O’zbekiston Respublikasining shaharsozlik Kodeksi. –T.: O’zbekiston, 2002

24. O’zbekiston Respublikasining uy-joy Kodeksi. –T.: O’zbekiston, 1998

25. SHNQ 4.01.16–09. «Qurilish bahosini shartnomaviy joriy narxda aniqlash qoidalari”. O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 2009

26. SHNQ 4.01.01–04. “Qurilishda narx shakllantirish uchun smeta normativ xujjatlar tizimi” O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 2004

27. SHNQ 4.03.01-04. «Qurilish mashinalari va mexanizmlarini ekspluatatsiya qilish smeta-resurs me’yorlari to’plami». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 2004

28. KMK 2.01.03-96. «Zilzilaviy xududlarda qurilish.». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1996

29. KMK 2.01.03.10-95. «Tomlar va tom qoplamalari». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1995

30. KMK 2.01.01-96. «Loyihalashda iqlim va fizik-geologik ma’lumotlar». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1996

31. KMK 2.03.13-97. «Pollar». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1997

32. KMK 2.02.02-98. «Jamoat binolari». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1998

33. KMK 2.07.01-94. «SHaharsozlik». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1994

34. KMK 2.04.17-98. «Uy-joy va ijtimoiy binolarning elektr qurilmalari». O’zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va qurilish qo’mitasi. –Toshkent, 1998

35. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining “Uy-joy fondini qayta tiklash va ta’mirlash bo’yicha qurilish ishlarini kengaytirishni rag’batlantirishning qo’shimcha chora-tadbirlari to’g’risida”gi Qarori. 2009 y. 29 yanvar, PQ-1051O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2003 yil 6 maydagi PF3240 sonli “Kapital qurilishda iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirishning asosiy

yo'nalishlari to'g'risida" Farmoni // Xalq so'zi, 2003 y. 6 may.

36. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003 yil 24 oktyabrdagi 463-sonli "Kapital qurilishda narxlarni shakllantirishning smeta-normativ bazasini takomillashtirish va yangilash chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori. – T.:Iqtisod va xuquq dunyosi, 2004

37. Karimov I.A. "Bosh maqsadimiz – keng ko'lamli islohotlar va modernizatsiya yo'lini qat'iyat bilan davom ettirish". Farg'ona haqiqati. 2013 yil 23 yanvar, 6 son.

38. Karimov I.A. "2012 yil Vatanimiz taraqqiyotini yangi bosqichga ko'taradigan yil bo'ladi" nomli ma'ruzasi. –T.:O'zbekiston,2012.– 36b.

39. Karimov I.A. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish kontseptsiyasi: O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining qo'shma majlisidagi ma'ruzasi. T.: O'zbekiston,2010.–53b.

40. Karimov I.A. 2014 yil yuqori o'sish sur'atlari bilan rivojlanish, barcha mavjud imkoniyatlarni safarbar etish, o'zini oqlagan islohotlar strategiyasini izchil davom ettirish yili bo'ladi // Turkiston.2014 yil 18 yanvar, 5-son.

41. Karimov I.A. Barcha reja va dasturlarimiz vatanimiz taraqqiyotini yuksaltirish, xalqimiz farovonligini oshirishga xizmat qiladi. Prezident Islom Karimovning 2010 yilda mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2011 yilga mo'ljallangan eng muhim ustuvor yo'nalishlarga bag'ishlangan O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining majlisidagi ma'ruzasi. Xalq so'zi. 2011 yil 22 yanvarь. 16 son.

42. Karimov I.A. Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari / I.A.Karimov. – T: O'zbekiston, 2009. – 56 b.

43. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. -T.: Ma'naviyat, 2008.

44. Stepanov P. S. Ekonomika stroitelьstva. – M.: Yurayt, 2005

45. Manfred A. Ekonomika stroitelьnogo proizvodstva.–M.:

46. Ekonomika,1997

47. Bayaxmetov T.A. Ekonomika stroitelьstva. – Almatы, 2001

48. Sergeev I.V., Veretennikova I.I. Organizatsiya i finansirovanie

49. investitsiy. Uchebnoe posobie. - M.: Finansы i statistika, 2001

50. Jo'raev A.S., Xo'jamqulov D.Yu., Mamatov B.S. Investitsiya loyihalari tahlili: O'quv qo'llanma - T.: SHarq, 2003

51. Arxitekturnoe proektirovanie obщestvennыx zdaniy i soorujeniy. Uchebnoe posobie. –M.: 2007

52. Ubaydullaev X.M., Inagamova M.M. "Turar joy va jamoat binoalarining asosiy tipologiyalari": O'quv ko'llanma - Toshkent, 2009

53. Barxin B. G. "Metodika arxitekturnogo proektirovaniya". – M.: Stroyizdat, 1996

54. Farg'ona viloyati ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish ko'rsatkichlari.Farg'ona iqtisodiyot Boshqarmasi statistik ma'lumotlar to'plami. – Farg'ona, 2013

Internet saytlari

55. www.gkas.uz – O'zbekiston Respublikasi Davlat arxitektura va

56. qurilish qo'mitasi sayti

57. www.stroyinfo.uz – O'zbekiston Respublikasi kapital

58. qurilishda iqtisodiy islohatlar va narxlarni shakllantrish markazi

59. http://www.mineconomy.cc.uz– O'zbekiston Respublikasi

60. Iqtisodiyot vazirligi sayti